

מז:

עין משפט
נר מצוה

ב א מ"ו מ"ו תחלת
 לולב הלכה זה קמח
 עשין מד טושי"ע א"ח ס"ו
 תרעה סקין א:
ב מ"ו מ"ו מ"ו מ"ו
 טוה הלכה עו קמח
 עשין מד טושי"ע א"ח ס"ו
 תרעה:
ב ב מ"ו מ"ו מ"ו מ"ו
 לולב ב"י א"ח ס"ו
 עשין מד טושי"ע א"ח ס"ו
 תרעה סקין ו:
ב ד מ"ו מ"ו מ"ו מ"ו
 הלכה זו קמח א"ח
 טושי"ע א"ח ס"ו תרעה
 סקין א ב:

רבינו חננאל

[illegible]

לולב וערבה פרק רביעי סוכה

אתרוג בשב"ע אסור לכו"י יומא א' מתאר היינו לנתר דנפק ר' חנינא דלמא פרק ברישא וסדר נפיק ביה דכרבי יוחנן ולא כריש לקיש דלא אכל ליה כוליה ודכסיעור דמני נפיק ביה כ"ר" יוחנן ואפ"ג דממנא כד כולה ביה ראשון דהסר אסול דלמא רבי חנינא ה' לילוס ראשון ותקתנה לש' ממדי דהוא אז' אתרוגו הימים לבקום בשמעתין א' דממני נקטת לא ממני א' אזי בודל מהן כל ב' ב' דכדאיתא פרק הנהניא כד' ב' וסכא ביום ראשון דודל מה' אסור א' אמרין א' דממסקי לילוס ממיס כ' כגאפי נפשיה סוכה דלא מ' ממיס כולה כחד יומא א' וסוהי ר' חנינא מתנה וראשון ובשאר הימים ממאקתו ב' השמשות אסא דלעיל פרק ל' (דף נ"ה) ג' מי שגב ל' ל' לולב דקמני לבכיב' ל' צ' וסלחמו משעב בגמלא סקעודא בשביל לולב וכל תמיל א"כ רבי חנינא ד' כה ברישא ויז'ך לומר ד' מטביל כה היום ונפיק **תניקות** אין גורו פירושו **דא' איתרי** כ"ה סעור דלחמור גמי מ' השמשות מטעם ספ"ק ו' ממדי דכרישית ספ"ק (דף ע"ה) ג' עטרה צקריס ל' עטמה דלי איתרי ל' חסיפוק ל' דלסור דלש' סמיתת אכל וי"ל דלש' בשמיני אפי' נפלה בחול א' ואחאזאי לשבעה ואפילו ב' מחמת דהוא אכל כה כיומן וכולה כחד יומא קיימן דלא מוסקי לילוס לענין נ"י סוכה דלין **איתר** סמיתת אהל: **איתר** בשב"ע אסורה. דגור סוכה דממסקי ספ"ק א' דרינקים: **דרינקים** אקווי א' מטני. לא דמני דפ' ארבעה אקין (ויכח) שועה א' כהוה שועה שועה א' דשועה גרע ואלא **שמיני** ספ"ק שב"ע א' ישראל דליכא ספיק' לא גזרו אכל צבאל דליכא ספיקא מנכך ביה גזור אע" סוכה ספ"ק שמיני לא גזור אתרוגו

1999, 2000, 2001, 2002, 2003, 2004, 2005, 2006, 2007, 2008, 2009, 2010, 2011, 2012, 2013, 2014, 2015, 2016, 2017, 2018, 2019, 2020, 2021, 2022, 2023, 2024, 2025, 2026, 2027, 2028, 2029, 2030, 2031, 2032, 2033, 2034, 2035, 2036, 2037, 2038, 2039, 2040, 2041, 2042, 2043, 2044, 2045, 2046, 2047, 2048, 2049, 2050, 2051, 2052, 2053, 2054, 2055, 2056, 2057, 2058, 2059, 2060, 2061, 2062, 2063, 2064, 2065, 2066, 2067, 2068, 2069, 2070, 2071, 2072, 2073, 2074, 2075, 2076, 2077, 2078, 2079, 2080, 2081, 2082, 2083, 2084, 2085, 2086, 2087, 2088, 2089, 2090, 2091, 2092, 2093, 2094, 2095, 2096, 2097, 2098, 2099, 2100, 2101, 2102, 2103, 2104, 2105, 2106, 2107, 2108, 2109, 2110, 2111, 2112, 2113, 2114, 2115, 2116, 2117, 2118, 2119, 2120, 2121, 2122, 2123, 2124, 2125, 2126, 2127, 2128, 2129, 2130, 2131, 2132, 2133, 2134, 2135, 2136, 2137, 2138, 2139, 2140, 2141, 2142, 2143, 2144, 2145, 2146, 2147, 2148, 2149, 2150, 2151, 2152, 2153, 2154, 2155, 2156, 2157, 2158, 2159, 2160, 2161, 2162, 2163, 2164, 2165, 2166, 2167, 2168, 2169, 2170, 2171, 2172, 2173, 2174, 2175, 2176, 2177, 2178, 2179, 2180, 2181, 2182, 2183, 2184, 2185, 2186, 2187, 2188, 2189, 2190, 2191, 2192, 2193, 2194, 2195, 2196, 2197, 2198, 2199, 2200, 2201, 2202, 2203, 2204, 2205, 2206, 2207, 2208, 2209, 2210, 2211, 2212, 2213, 2214, 2215, 2216, 2217, 2218, 2219, 2220, 2221, 2222, 2223, 2224, 2225, 2226, 2227, 2228, 2229, 2230, 2231, 2232, 2233, 2234, 2235, 2236, 2237, 2238, 2239, 2240, 2241, 2242, 2243, 2244, 2245, 2246, 2247, 2248, 2249, 2250, 2251, 2252, 2253, 2254, 2255, 2256, 2257, 2258, 2259, 2260, 2261, 2262, 2263, 2264, 2265, 2266, 2267, 2268, 2269, 2270, 2271, 2272, 2273, 2274, 2275, 2276, 2277, 2278, 2279, 2280, 2281, 2282, 2283, 2284, 2285, 2286, 2287, 2288, 2289, 2290, 2291, 2292, 2293, 2294, 2295, 2296, 2297, 2298, 2299, 2300, 2301, 2302, 2303, 2304, 2305, 2306, 2307, 2308, 2309, 2310, 2311, 2312, 2313, 2314, 2315, 2316, 2317, 2318, 2319, 2320, 2321, 2322, 2323, 2324, 2325, 2326, 2327, 2328, 2329, 2330, 2331, 2332, 2333, 2334, 2335, 2336, 2337, 2338, 2339, 2340, 2341, 2342, 2343, 2344, 2345, 2346, 2347, 2348, 2349, 2350, 2351, 2352, 2353, 2354, 2355, 2356, 2357, 2358, 2359, 2360, 2361, 2362, 2363, 2364, 2365, 2366, 2367, 2368, 2369, 2370, 2371, 2372, 2373, 2374, 2375, 2376, 2377, 2378, 2379, 2380, 2381, 2382, 2383, 2384, 2385, 2386, 2387, 2388, 2389, 2390, 2391, 2392, 2393, 2394, 2395, 2396, 2397, 2398, 2399, 2400, 2401, 2402, 2403, 2404, 2405, 2406, 2407, 2408, 2409, 2410, 2411, 2412, 2413, 2414, 2415, 2416, 2417, 2418, 2419, 2420, 2421, 2422, 2423, 2424, 2425, 2426, 2427, 2428, 2429, 2430, 2431, 2432, 2433, 2434, 2435, 2436, 2437, 2438, 2439, 2440, 2441, 2442, 2443, 2444, 2445, 2446, 2447, 2448, 2449, 2450, 2451, 2452, 2453, 2454, 2455, 2456, 2457, 2458, 2459, 2460, 2461, 2462, 2463, 2464, 2465, 2466, 2467, 2468, 2469, 2470, 2471, 2472, 2473, 2474, 2475, 2476, 2477, 2478, 2479, 2480, 2481, 2482, 2483, 2484, 2485, 2486, 2487, 2488, 2489, 2490, 2491, 2492, 2493, 2494, 2495, 2496, 2497, 2498, 2499, 2500, 2501, 2502, 2503, 2504, 2505, 2506, 2507, 2508, 2509, 2510, 2511, 2512, 2513, 2514, 2515, 2516, 2517, 2518, 2519, 2520, 2521, 2522, 2523, 2524, 2525, 2526, 2527, 2528, 2529, 2530, 2531, 2532, 2533, 2534, 2535, 2536, 2537, 2538, 2539, 2540, 2541, 2542, 2543, 2544, 2545, 2546, 2547, 2548, 2549, 2550, 2551, 2552, 2553, 2554, 2555, 2556, 2557, 2558, 2559, 2560, 2561, 2562, 2563, 2564, 2565, 2566, 2567, 2568, 2569, 2570, 2571, 2572, 2573, 2574, 2575, 2576, 2577, 2578, 2579, 2580, 2581, 2582, 2583, 2584, 2585, 2586, 2587, 2588, 2589, 2590, 2591, 2592, 2593, 2594, 2595, 2596, 2597, 2598, 2599, 2600, 2601, 2602, 2603, 2604, 2605, 2606, 2607, 2608, 2609, 2610, 2611, 2612, 2613, 2614, 2615, 2616, 2617, 2618, 2619, 2620, 2621, 2622, 2623, 2624, 2625, 2626, 2627, 2628, 2629, 2630, 2631, 2632, 2633, 2634, 2635, 2636, 2637, 2638, 2639, 2640, 2641, 2642, 2643, 2644, 2645, 2646, 2647, 2648, 2649, 2650, 2651, 2652, 2653, 2654, 2655, 2656, 2657, 2658, 2659, 2660, 2661, 2662, 2663, 2664, 2665, 2666, 2667, 2668, 2669, 2670, 2671, 2672, 2673, 2674, 2675, 2676, 2677, 2678, 2679, 2680, 26

מחזיק מלא אינו מחזיק אבל מרת הקב"ה
מלא מחזיק ריקן אינו מחזיק שנא' יוהיה
(א) שמוע תשמע וגו' אם שמוע תשמע
ואם לאו לא תשמע ד"א אם שמוע בישן
תשמע בחדש יואם יפנה לבכך שוב לא
תשמע: מיד תינקות וכו': א"ר יוחנן "אתרוג
בשביעי אסור בשמיני מותר" (סוכה אפי'
בשמיני אסור) נדרה לקיש אמר אתרוג
אפילו בשביעי וגו' מותר במאי קא מיפלגי
מר סבר למצותה אתקצאי ומ"ס לכולי יומא
אתקצאי איתביה ריש לקיש לר' יוחנן מיד
תינקות שומטין את לולביהן ואוכלין
אתרוגיהן מאי לאו הוא הדין לגדולים לא
תינקות דקא איכא דאמרי איתביה רבי
יוחנן לריש לקיש מיד התינקות שומטין
את לולביהן ואוכלין אתרוגיהן תינקות אין
גדולים לא הוא הדין דאפילו גדולים והאי
דקתי תינקות אורחא דמלתא קתני א"ל
רב פפא לאביי לרבי יוחנן מאי שנא סוכה
מאי שנא אתרוג א"ל סוכה דחזיא לבין
השמשות דאי איתרמי ליה סעודתא בעי
מיתב בגווה ומיכל (בה) בגווה אתקצאי לבין
השמשות ומינן דאתקצאי לבין השמשות
אתקצאי לכולי יומא דשמיני אתרוג דלא
חזי לבין השמשות לא אתקצאי לבין
השמשות ולא אתקצאי לכולי יומא
דשמיני ולוי אמר אתרוג אפילו בשמיני
אסור ואבוה דשמואל אמר אתרוג בשביעי
אסור בשמיני מותר קם אבוה דשמואל
בשיטתיה דלוי קם ר' זירא בשיטתיה דאבוה
דשמואל דא"ר זירא אתרוג שנפסלה אסור
לאוכלה כל שבעה א"ר זירא לא ליקני
איניש הושענא לינוקא ביומא טבא קמא
מ"ט דינוקא מקנא קני אקנוי' לא מקני
ואשתכח דקא נפיק בלולב שאניש שלו וא"ר
זירא לא לימא איניש לינוקא דיהיבנא לך
מידי ולא יהיב ליה משום דתני לאגמוריה
שיקרא (י) שנא' למדו לשונם דבר שקר
ובפלוגתא דר' יוחנן ור"ש בן לקיש דאיתמר
(ה) הפריש שבעה אתרוגין לשבעה ימים (א) אמר
רב כל אחת ואחת יוצא בה ואוכלה (ז) לאלתר
ורב אסי אמר יכל אחת ואחת יוצא בה
ואוכלה (ח) למחר במאי קא מיפלגי מר סבר
למצותה אתקצאי ומ"ס לכולי יומא אתקצאי
ואנן דאית לן תרי יומי היכי עבדינן אמר
אביי (י) שמיני ספק שביעי אסור תשיעי ספק
שמיני מותר מרימר אמר אפי' שמיני ספק
שביעי מותר בסורא עבדי כמרימר רב
שישא בריה דרב אידי עביד כאביי
והלכתא כאביי אמר רב יהודה בריה דרב
שמואל בר שילת משמיה דרב שמיני
ספק שביעי שביעי לסוכה ושמיני לברכה
ה מיתב כ"ע לא פלגי דיתבין כי פלגי
לברובי

לברוכי

לא אינו מחויב. מה שתוסיף עליו:
ת לשמוע או תשמע חובל ללמוד
אזן בילדותך לשמוע: לא תשמע.
ד"א אם אתה שומע כישן. מחזר
גל תלמודך ששמעת: תשמע בחדש.

וּמִתְחַסֵּס בִּזְוֵי הַנֶּחֱסֵס דְּרִישׁ חֲדָשִׁים
וְמוֹתָר דְּרִישׁ יְשִׁיעָה: וְאֵם יִפְנֶה
בְּכֶךְ, לְהַתְחַלֵּס עַל מַה שֶּׁלֵּמַחַד
נִצְרַח מִתְחַזֵּר עֲלָיו: שׁוֹב לֹא שֶׁמֶסֶם.
וְשֶׁתִּפְנֶה לְכָךְ לְבַטְלָה שׁוֹב אֵין מִשְׁמִיעִין
וְחוֹתֵךְ דְּהִי כְּמִי אֵם יִפְנֶה לְכֶךְ וְלֹא
שֶׁמֶסֶם (דְּרִישׁ 6): אֲמֹר, לְחִיבֵילָה
וְלִפְנֵי אֲשִׁילוֹ נִצְרַח שִׁילָא אֵם דְּרִישׁ
וְעִמָּה קִסְרָא לֵבֵל שְׁנַעֲתָ הַיְיִם
וְתִתְקַלָּא: סוֹכָה אִפִּי בְּשִׁמְיִי אֲמֹרֵה.
וְהַסֶּקֶה וְטַעמָה מִפְרֵס לְקַח מִי שֶׁנָּא
וְאִפִּי בִּזְוֵי נְמִי (2) מוֹרֵסֵה.
וְעִידָא אֵם דְּהִי עוֹמֶדֶת מִלְּמֹד
וְלִקְרִיב לְמֹדֵה אֲתִקְלָא: וְמוֹ לֵבֵילָה
יִיד סִינְקוֹס שׁוֹמְטִין בִּזְוֵי, בְּשִׁבְעֵי
וְאִי בְּמִנְחָה, וְיֵשׁ מִפְרֵסִים מִיִּד מִיטְקוֹת
וְלִיִּזְמֹר מִיִּד אֲחֵר סִיִּם מִזֹּת וְלֵבֵילָה
וְהִיטְקוֹס אֲחֵר שֶׁנָּא אֵת לְזִבְיִין לְמֹד
וְהִיטְקוֹס אֲחֵר מִזְוֵי שֶׁמֶסֶם וְיִתְחַזֵּר בְּקֶיֶן
וְהוֹלֵךְ וְאִזְכֵּלֵין אֲתִרְגִּינֵהן, וְאֵין

לרעה להמריץ (בנדרשית רבה)
ועשה בחסד א' שנתן דלי לני
הקטנוטו ואמרו וזהו ולי היה לו
למה להפסדו וזהו שנתן ערבה
אלו ושמט אחריו מיד המיטות
המקן מן מיד המיטות שומעין
וזהו וזה אמן חסד עובר בפיסול
יך וזה אחד והוא יצא לבי המלך
ואחריו דמיון לרשעה ומכך ביוקר
דלו וזהו לבינו אלמא דבדוליס
ממט ליה מיד המיטות: מ' לאו
עשרה דין. אחריו של דוליס
מי שרו בנכילה: מיטות דוקא.
אלא הוקא למעלה גמורה אכל של
דוליס שהוקא למעלה גמורה אחריו
דין: היום: אורחא דמילתא: אמי

[illegible]

אמר בבית המדרש בשביעי אסור
שמימי מותר: אסרונו שנפסלה
ביתאם נקט דאפילו נפסלה אסורה
לא שבעה שמתחילה לא שבעה הוקעה
אבל שמימי מותרת: לא יקני איניש
השטנא ליעוקא. במתנה עד שלא
אכל בו הוא: מקנא קני. דרנא
אקניו לו זמיה לנפשיה: אקניו לא
מקני. איז יכול לחזור ולהקטנו
ואביו במתנה דלאו בר דעת הוא:
בפלוניא. הא דרבי יוחנן ורבי
שמעון ב"ל איפלוג נמי ורב אסי
מיון דקמי רב (א) אקניו ורבי יוחנן
מרי יוסי הדין עבדין מי אסרין
דסיקין לה: שביעי לסוכה. דמפרש
שמיני לזה ולזה. חף לענין סוכה
ילי לר' יוחנן דאמר שמיני לזה ולזה:
לבריה

לצרכי

מסורת הש"ס

(א) ער גערטט ווען
שוו רחמי בע"י גרים
אלן ממ דלתי גברות;
(ב) ער חושפת שבת עמי;
(ג) ער לאמר ילד, א: ער;
חשפות מנהדרן קח: ד"ה
קטן וחסן גיערן לט. ד"ה
קטנים; (ד) יבמות סב.;
(ה) יבנה ל: א: למחר י;
רש"ל ו' אלמחר גי רש"ל;
(ו) יבנה כח: א: ער; (ז) יל
ניקרא רבה מדר בחוקות
פרשת ל' ע' דף י' וסס
ד"ה ער ורחמי

תורה אור השלם

1. והיה אם שמעו
שמעו בקול יי' אליהם
לשמר לעשות את כל
מצותיו אשר אנכי מצוה
היום ונתת יי' אליהם
עליון על כל בני
הארץ: ודברים כה
2. ואם יפנה לבבך ולא
שמעו
והשתחית לאלהים
אחרים ועברתם:
ודברים ל י'
3. ואיש ברעוהו חלו
ואמה לא ידברו למדו
לשונם דבר ששק חצה
לגא: וימיהו י'

הגהות הב"ח

(ה) נט' לשמה ימים רב
אמר כל אחד: (ב) רש"י
דיה ואפי' כבשיני נמי
מותר למחול עובד דקמרי
עומד למחול עוד דקמרי
למזרחו אסקאלי: (ג) ד"ה
נפגמנו וכו' ויבין דקמו
רב ור' יוחנן וכן אפי'
לפניו הוצ'...
רש"י משמע דגורס רב
אמר כל אחד ואחד ינא
ט ואוכלו למחר ורב אית'
אמר כל אחד ואחד ינא
ט ואוכלו ללחמא ועיין
בהקפדות תעלה בדק' י
ע"ב דכ"ה ע"ד מנא
יהי טוב:

מוסף רש"י

מלא. חסד חסד (נברכות)
 פס. אם שמרנו. פס
 אחת טוֹפֵן שְׁמֵרָה חֵן
 פס. אחת (שם). אם
 שמרנו בִּישׁוֹן. שְׁמֵרָה
 וְשִׁמְרָה (שם) שְׁמֵרָה
 אַחַת. כל אחת
 ואחת יוצא בה. כִּימֵה
 ואוכלה לאלה. קסד
 למנוח אחת. וְהִי
 עֵשֶׂה. מִתְּחִלָּה (בְּיָד)
 וְאִכְלָה. יוצא בה ואוכלה
 למחר. דִּמְיוֹן. דְּחִקְלָה
 לִצֵּן. שְׁמֵרָה. אַחַת
 לְכֵלִי וְחֵם (שם).